

Är EU:s inre marknad på väg att kollapsa?

Håller EU i krisens spår på att upplösas och falla ihop? I varje fall blir EU-ledare och insatta personer i hög ställning alltmer oroad. Vi ser nu att i euroländer som Grekland, Italien och Irland försämrats ekonomin snabbt. De har inte längre någon egen valuta som kan kostnadsanpassa ekonomin, så inget annat återstår för regeringarna än att låta folk betala för krisen genom lönesänkningar, "pensionsskatter" och nedskärningar i offentlig sektor. Över 120 000 demonstrerade på irländska LO:s uppmaning i Dublin 21 februari mot regeringens hantering av krisen. Lika allvarig är situationen i de östeuropeiska medlemsländerna, som t.ex. Lettland, Litauen, Ungern som har sina valutor bundna till euron. Lettland har hamnat i akut regeringskris, trots ekonomiskt stöd från IMF och Sverige. Storbritannien och Sverige har med sina flytande valutor bättre klarat den ekonomiska krisen genom att bördorna av krisen fördelas solidariskt och särskilt exportsektorn klarat sig någorlunda. Talet om att länder utanför euroområdet i ekonomisk kris skulle behöva euron är genomfalsk. En större och starkare valuta är ingen garanti. Vi ska komma ihåg att den ekonomiska krisen utlöstes i USA med dollarn som världsvaluta. Men kanske allvarigare för EU-etablissemangen än problemet med euron är en växande oro för att själva EU:s fundament, den inre marknaden skall luckras upp och rasa ihop. Denna oro har spåtts på efter den franska presidenten Sarkozys villkorade miljardlån till franska fabriker med att inga uppsägningar fick ske i Frankrike och att den franska bilindustrin skulle flytta hem

sina fabriker. EU:s ordförande tjecken Mirek Topolánek reagerade omgående genom att kraftigt kritisera Sarkozy för protektionism och för att bryta emot EU:s regelverk. Topolánek bedömde situationen så allvarig att han kallade EU-ledarna till ett extraordinärt informellt toppmöte 1 mars. I Financial Times 27 februari skriver han att "små länder kommer snart att uppnå gränsen för en acceptabel skuldbörda, och i jämförelsen med större länder kommer de att ha små möjligheter att ta upp mer lån – exemplen Lettland och Irland talar för sig självt. I slutet av en spiral av ojämlika villkor och protektionism ställer sig frågan; vem kommer att ge garantier för EU som helhet?"

I Dagens Industri 27 februari skriver EU-parlamentets talman Hans-Gert Pötinger att EU-kommissionen måste som fördragens väktare straffa dem som bryter mot den inre marknadens regler, dvs. stabilitets- och tillväxtpakten. Och till EU-parlamentet 16 februari sade EU:s ekonomiske kommissionär Joaquín Almunia "Man måste hålla sig till de regler som har beslutats av alla. Vad dessa säger om budgetdisciplin är tydligt: i fallet när länder överskrider eller planerar för budgetunderskott som är över 3 procent (av bruttonationalprodukten) så måste man börja tillämpa de regler som finns i EU-fördraget [...] reglerna bestämdes för alla och de måste respekteras". Problemet för kommissionen är dock att det numera är mera regel att bryta mot reglerna än följa dem, eller som chefen för tankesmedjan Centre for European Studies Karel Lannoo säger "idag är stabilitets- och tillväxtpakten nästan helt död".

I Svenska Dagbladet 24 februari refererar journalisten Rolf Gustafsson till att ökad nationell protektionism riskerar urholka EU:s gemensamma marknad och "vi alla

blir förlorare". Och han skriver att "i synnerhet små länder som Tjeckien och Sverige har ett vitalt intresse att åter skapa trovärdighet och handlingskraft i EU-kommissionen, som nu ska förnyas. Om den i dessa prövningens tidevarv förvandlas till en brevlåda eroderar fundamentet för det europeiska bygget". Enligt samme Gustafsson löste det extraordinarie toppmötet ingenting. Ett förslag från flertalet av de östeuropeiska EU-länderna att de rika EU-länderna i solidaritetens namn borde hjälpa dem med betydande ekonomiska stödinsatser för att undvika social oro avvisades blankt av Tysklands förbundskansler Angela Merkel, skriver Gustafsson 2 mars.

I sin tro på EU-kommissionen bortser dock Gustafsson från att det är EU och dess institutioner och fördrag, som aktivt genom avreglering av ekonomin har organiserat den finansiella och ekonomiska krisen. Det har till exempel nyligen blivit känt att EU-kommissionären för den inre marknaden Charlie McCreevy anlitat åtta så kallade experter för att visa hur EU skall ta sig ur den ekonomiska krisen. Problemet är bara att dessa är bankmän som arbetat för avregleringen, varav några varit rådgivare i krisföretagen Lehman Brothers och Citigroups affärer. I början av juni är det val till EU-parlamentet. I en kommentar till det extraordinära EU-toppmötet varnar statsminister Fredrik Reinfeldt för "risken av deglobalisering och renationalisering i krisens spår". De som kampanjar för fem nya år i EU-parlamentet riskerar att bli invalda i ett parlament och ett EU i upplösning. Vilka idag EU-vänliga politiker kommer att vara först med att dra öronen åt sig, och under ordnade former förbereda reträtten till ett självständigt Sverige?

ECB:s styrränta den lägsta på tio år

Europeiska centralbanken, ECB, sänkte sin viktigaste styrränta med en halv procentenhet, från 2 till 1,5 procent, den lägsta nivån i bankens tioåriga historia.

Samma dag som de styrande i tyska Frankfurt tryckte på knappen kom ny statistik som, som vanligt nu för tiden, var nattsvalt.

Exporten rasar inom unionen, investeringarna likaså, visar nya siffror för sista kvartalet förra året. Och, det lär bli värre, säger experterna samstämmigt. Det är bakgrunden till att Europeiska centralbanken på bara några månader mer än halverat räntan. I oktober förra året låg den på 3,75 procent. Nu är den nere på 1,5 procent. Och mer kan vara på gång, ECB-chefen Jean-Claude Trichet sade att 1,5 procent är inte lägsta möjliga ränta. Även om han inte tror på nollränta.

EU-upprop mot Laval-domens effekter

I ett upprop vill en grupp EU-parlamentariker sätta press på EU-kommissionen. När de nya kommissionärerna och ordföranden utses i höst, ska parlamentet stoppa kandidater som inte vill ändra lagstiftningen bakom Laval-domen.

Nyligen lämnade en grupp röda och gröna parlamentariker från Storbritannien, Tyskland och Italien in en så kallad skriftlig förklaring. Det är en politisk markering och en protest mot att EU-kommissionen inte har lyssnat på de krav som tidigare har rests för en förändring av utstationeringsdirektivet. EU-domstolens tolkning av utstationeringsdirektivet i Laval-målet och flera andra mål har fått skadliga konsekvenser, skriver de i uppropet. Där nämns främlingsfientlighet och demonstrationer mot utländska arbetare i bland annat Storbritannien, där brittiska raffinaderiarbetare protesterat och strejkat mot att billigare utländsk arbetskraft tagit deras jobb. I sitt upprop kräver de att utstationeringsdirektivet ska ändras till "dess ursprungliga syfte – att garantera jämlik behandling av alla arbetstagare".

Parlamentarikerna bör inte rösta för en ny kommission eller kommissionsordförande som inte vill förändra direktivet, skriver de.

Om uppropet får fler än hälften av de 785 parlamentarikerna att skriva under antas det. Hittills har 47 personer skrivit under.

65-åringar kan sägas upp på grund av sin ålder

Arbetsgivare kan ha rätt att säga upp medarbetare som är äldre än 65 år. Det framgår av en dom från EU-domstolen. Enligt EU-domstolen kan medlemsstaterna under vissa omständigheter tillåta att arbetsgivare åldersdiskriminerar. Det krävs dock att medlemslandet, på ett objektivt och rimligt sätt, kan visa att det är berättigat för att uppnå socialpolitiska mål. Enligt engelsk rätt kan arbetsgivare utan ytterligare motivering säga upp medarbetare om de är 65 år eller äldre. En pensionärsorganisation i England ansåg att den engelska lagen stod i strid med EU:s direktiv om likabehandling i arbetslivet. Den engelska domstol som skulle avgöra frågan vände sig till EU-domstolen för att få hjälp med att tolka EU-rätten.

Nya medlemmar vill ha snabbare inträde i euron

Den finansiella krisen har fått länder som Polen, Rumänien, Ungern och Bulgarien att vilja snabba på anslutningen till Europas valutasamarbete. Argumentet är eurons stabilitet gentemot länderna nuvarande inhemska valutor, vilket innebär en större ekonomisk trygghet i samband med globala ekonomiska kriser. För att kunna ansluta sig till eurosamarbetet krävs ett tvåårigt deltagande i växelkurssamarbetet ERM2, European Exchange Rate Mechanism. Detta samarbete innebär att den nationella valutan låses mot euron genom att en centralkurs fastställs gentemot euron. EU:s stats- och regeringschefer avvisade vid det extrainsatta EU-toppmötet den 1 mars spirande förslag på en snabbare anslutningsprocess till

valutaunionen. Argumentet var att eurons stabilitet får under inga omständigheter äventyras, där en anpassnings- samt förberedelseperiod anses vara nödvändig inför ett EU-lands inträde till eurozonen.

Nej till EU-förslag om genmodifierad majs

Österrike och Ungern har haft nationella förbud mot att odla en viss typ av genmodifierad majs. EU-kommissionen vill att deras förbud ska hävas men EU-ländernas miljöministrar röstade nej till förslaget.

Sverige var dock ett av de fyra länder som röstade för kommissionens förslag om att häva ländernas förbud mot majssorten MON 810.

Beslutet innebär att Österrike och Ungern även i fortsättningen kan säga nej till att odla den berörda majssorten. Majssorten MON 810 är sedan tidigare godkänd för odling i EU. Genetiskt modifierade organismer (GMO) är organismer vars genetiska innehåll har förändrats på konstgjord väg. För att en genmodifierad produkt ska kunna användas till livsmedel eller djurfoder måste EU godkänna den.

EU-parlamentet vill ha gemensam EU-armé

EU-länderna bör synkronisera sina militära styrkor mer, anser EU-parlamentet.

Varje år lägger EU-länderna ut 200 miljarder euro på krigsmakten. Samtidigt finns det ingen samordning mellan länderna.

Parlamentet kräver att länderna ser till att den kapacitet som finns kan utnyttjas gemensamt och att EU:s säkerhets- och försvarspolitik stärks.

Redan idag samarbetar länderna i de militära insatser som sker under EU-flagg i omvärlden. Det kan enligt parlamentet, utvecklas till att väpnade styrkor ingår i ett närmare samarbete kallat Safe. Både alliansfria länder och Natomedlemmar kan vara med, anser parlamentet.

EU-parlamentets beslut, som inte är juridiskt bindande, antogs med siffrorna 482-111. 55 ledamöter lade ner sina röster.

NYHETER OM EU UTGES MÅNATLIGEN AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: EVA-BRITT SVENSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:

GOSTA.TORSTENSSON@NEJTILLEU.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR.

DISTRIBUTION: FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, PÖLGATAN 5, 414 60 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: KANSLI@NEJTILLEU.SE.